

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.12.2014 № 1528)

**Ефективна
ЕКОНОМІКА**

Дніпропетровський державний
аграрно-економічний університет

№ 7, 2016 [Назад](#) [Головна](#)

0 0 0 0 0 0 0 0

УДК 338.434

*П. О. Фененко,
кандидат економічних наук, старший викладач кафедри фінансів та банківської справи,
ПВНЗ «Європейський університет», м. Київ
В. В. Онищенко,
аспірант, ПВНЗ «Європейський університет», м. Київ*

РОЛЬ БЮДЖЕТНОГО ФІНАНСУВАННЯ У ПІДТРИМЦІ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

*P. Fenenko,
Candidate of Economic Sciences, Senior Lecturer, Department of Finance and Banking,
PHEE "European University", Kyiv
V. Onyshchenko,
postgraduate, PHEE "European University", Kyiv*

THE ROLE OF BUDGETARY FUNDING TO SUPPORT THE ECONOMIC POTENTIAL OF AGRICULTURAL ENTERPRISES

В статті розглянуто питання бюджетної підтримки сільськогосподарських підприємств та її значення для розвитку економічного потенціалу суб'єктів господарювання сільськогосподарського сектору. Проаналізовано структуру та обсяг бюджетних дотацій, які отримують сільгоспвиробники у підгалузях рослинництва та тваринництва. Досліджено основні фінансові показники, що характеризують діяльність сільськогосподарських підприємств. На основі розрахунків темпів приросту окремих показників встановлено взаємозв'язок щодо обсягів бюджетних дотацій та фінансового становища підприємств галузі. Обґрунтовано, що розмір державної підтримки є недостатніми та малоєфективними, та не сприяє позитивній динаміці нарощування економічної міцності сільськогосподарських товаровиробників. Доведено необхідність розширення державних програм прямого субсидіювання та збереження спеціального режиму оподаткування ПДВ задля підвищення продуктивності виробництва, рівня рентабельності та конкурентоспроможності вітчизняних сільськогосподарських підприємств.

The article is about the budget support for agricultural enterprises and its importance for the development of economic potential of businesses entities. It has been analyzed the structure and amount of the budgetary subsidies that receive agricultural producers in crop and livestock sub-sectors. It has been studied the basic financial indicators which characterize the economic activity of agricultural enterprises. It has been done the correlation between the volume of budget subsidies and financial position of the enterprises of such branch based on the calculation of growth rates of individual indicators. It has been proved that the amount of state support is inadequate and ineffective and does not contribute to the positive dynamics of increasing the economic strength of agricultural producers. It has been stated the necessity of expanding public programs of direct subsidies and preserve the special VAT regime to improve productivity, profitability and competitiveness of domestic agricultural enterprises.

Ключові слова: державна підтримка, бюджетні дотації, пряме субсидіювання, пільговий режим оподаткування, економічний потенціал сільськогосподарських підприємств.

Keywords: state support, government grants, direct subsidies, preferential taxation, economic potential of agricultural enterprises.

Постановка проблеми. Для економіки України сільське господарство є галуззю, що всупереч економічним кризам, політичній нестабільності, перманентним фінансовим коливанням, демонструє позитивну динаміку зростання. В середньому щорічно згадана галузь забезпечує 12 % ВВП України. Завдяки діяльності сільськогосподарських підприємств країна продовжує залишатися світовим лідером у експорті соняшникової олії, зернових культур.

Однак протягом багатьох років має місце неефективне державне регулювання даного сектору економіки, що гальмує розвиток галузі. Відсутність інвестиційної стратегії розвитку аграрного бізнесу, нерациональна та досить обмежена бюджетна підтримка суб'єктів господарювання – виробників сільськогосподарської продукції, відсутність забезпеченості сільськогосподарських підприємств у доступі до внутрішніх та зовнішніх запозичень є факторами, що перешкоджають підвищенню їхнього економічного потенціалу.

Аналіз останніх наукових досліджень та публікацій. Теоретичним та практичним аспектам державного регулювання сільськогосподарської галузі, проблемі фінансової складової у розвитку вітчизняного сільського господарства, ролі державної грошової підтримки у забезпеченні зміцнення економічного потенціалу сільськогосподарських підприємств країни, питанням субсидіювання та кредитування сільськогосподарських товаровиробників присвячено досить велика кількість праць вітчизняних науковців, провідних економістів та фінансистів. Серед яких необхідно виділити роботи В. Андрійчука, О. Гудзь, М. Дем'яненка, М. Кісіля, М. Малика, В. Опаріна, Н. Прокопенко П. Саблука, В. Юрчишина та ін.

Тим не менш з урахуванням економічних викликів сьогодення, кон'юнктурних змін світових аграрних ринків, загострення конкуренції сільськогосподарських виробників необхідним є продовження наукових досліджень щодо державного регулювання галузі сільського господарства, у тому числі в частині державної підтримки через бюджетне фінансування аграріїв.

Метою статті є вивчення питання бюджетного фінансування сільськогосподарських підприємств України, його значення для розвитку їхньої діяльності задля розробки пропозицій щодо конструктивних змін, що сприяли б зміцненню економічного потенціалу підприємств галузі та забезпеченню подальшого сталого

розвитку вітчизняного сільського господарства в цілому.

Вклад основного матеріалу дослідження. Сільськогосподарські підприємства та домогосподарства є основними виробниками валової продукції сільського господарства в Україні. Сільськогосподарські підприємства країни можна поділити на корпоративні сільськогосподарські підприємства та на фермерські господарства. У 2014 році в державі діяло 52543 сільськогосподарських підприємств, з яких найбільшу частку становили фермерські господарства (75% або 39428).

В користуванні сільськогосподарських підприємств знаходиться близько 62% від загальної площі українських земель сільськогосподарського призначення. Станом на 2015 рік вітчизняними сільгосппідприємства було вироблено 55,1 % від обсягу валової сільськогосподарської продукції країни, що у вартісному виразі становило 131918,6 млн грн. При чому на долі державних сільськогосподарських підприємств припадає лише 0,9% валового обсягу виробництва, найбільшу частку займають недержавні сільськогосподарські підприємства (54,2%), з яких 7,9% припадає на долю фермерських господарств [1].

Державна підтримка сільського господарства позиціонується у вигляді таких фінансових інструментів як бюджетні асигнування (пряма підтримка) та податкові пільги (бюджетні трансфери). Бюджетні асигнування можна поділити на дві групи, а саме: субсидії виробничого характеру, які адресуються у вигляді доплат на голову худоби у тваринництві, на тону у рослинництві, а також компенсації відсоткових ставок по сільськогосподарських кредитах та витрат на с/г техніку, та субсидій загального призначення, що спрямовуються на розвиток інфраструктури села, підтримку освіти та на виконання санітарних та фіто- санітарних норм [2, с.36].

Пряма підтримка сільськогосподарських виробників складає в середньому лише 10% від загального обсягу державної підтримки. Основну підтримку аграрії отримують у вигляді податкових пільг. В середньому 90% від загального обсягу бюджетних трансферів сільськогосподарським виробникам протягом 2010 - 2014 рр. припало на податкові пільги переважно за рахунок компенсації податку на додану вартість (ПДВ) в рамках спеціального режиму оподаткування у сільському господарстві.

Пряме бюджетне фінансування має ряд недоліків, серед них несистематичне бюджетування видатків та часові розриви у бюджетних виплатах. Корупційна складова є також проблемою при виділенні коштів задля підтримки діяльності сільськогосподарських підприємств, що породжується складністю та непрозорістю вимог до заявників. Таким чином бюджетні субсидії є недоступними для переважної більшості сільськогосподарських підприємств, зокрема й для фермерських господарств [1].

Державна підтримка у вигляді податкових пільг також має певні суперечності. Спостерігається певна ірраціональність у існуванні спеціального режиму оподаткування ПДВ, оскільки такий режим здебільшого сприяє діяльності лише великих підприємств через можливість отримання ними додаткового оборотного капіталу. Такий режим надає сільськогосподарським підприємствам право залишати в себе ПДВ, отриманий від продажу їхньої продукції, для компенсації сум ПДВ сплаченого при закупівлі засобів виробництва та для інших виробничих цілей.

Єдиний податок, що діє в рамках спрощеної системи оподаткування, також є ефективним для тих сільськогосподарських підприємств, що мають високу рентабельність та інтенсивність виробництва, яке не потребує значних земельних ресурсів. Оскільки єдиний податок включає податок на прибуток і податок на землю та сплачується у вигляді відсотку від нормативної грошової оцінки земельної ділянки сільськогосподарського призначення [1].

В таблиці 1 представлено статистичні дані щодо обсягів державної підтримки сільськогосподарських підприємств, включаючи фермерські господарства, України протягом 2010-2014 років.

Таблиця 1
Державна підтримка сільськогосподарських підприємств у 2010-2014 роках, млн грн

Показник	2010 р.		2011 р.		2012 р.		2013 р.		2014 р.		Коефіцієнт зростання 2014/2010 рр.	
	С.-г. під-ва	у т.ч. фер-кі госп-ва	С.-г. під-ва	у т.ч. фер-кі госп-ва	С.-г. під-ва	у т.ч. фер-кі госп-ва	С.-г. під-ва	у т.ч. фер-кі госп-ва	С.-г. під-ва	у т.ч. фер-кі госп-ва	С.-г. під-ва	у т.ч. фер-кі госп-ва
Отримано коштів – всього, у тому числі	4608,1	448,2	4327,9	626,3	6974,1	934,5	7478,0	836,6	9177,3	1186,8	1,99	2,65
за рахунок бюджетних дотацій, з них	1316,0	93,4	729,3	67,3	742,0	66,1	381,9	45,7	206,6	34,4	0,16	0,37
для підтримки виробництва продукції рослинництва	465,5	50,5	230,7	22,1	184,2	29,4	56,7	5,1	35,3	12,4	0,08	0,25
для розвитку тваринництва	269,5	7,8	101,1	14,4	437,0	13,1	241,7	24,5	132,8	19,0	0,5	2,5
за іншими видами державної підтримки	581	35,1	397,5	30,8	120,8	23,6	83,5	16,1	38,5	3,0	0,06	0,09
за рахунок податку на додану вартість, у тому числі	3292,1	354,8	3598,6	559,0	6232,1	868,4	7096,1	790,9	8970,7	1152,4	2,72	3,24
для підтримки виробництва продукції рослинництва	1790,2	302,5	2780,5	531,9	4321,4	822,9	4519,2	738,8	6709,6	1108,1	3,75	3,7
для розвитку тваринництва	1501,9	52,3	818,1	27,1	1910,7	45,5	2576,9	52,1	2261,1	44,3	1,5	0,85

Джерело: узагальнено автором на основі звітів Державної служби статистики України [4-8]

Дані таблиці 1 свідчать про зростання загальних обсягів бюджетної підтримки сільськогосподарських підприємств України. Так за період 2010-2014 років обсяг бюджетних коштів, що спрямовувались у сільськогосподарську галузь зріс у 2 рази, з 4,6 млрд грн у 2010 році до 9,2 млрд грн у 2014 році. При чому обсяг коштів, що спрямовувались для підтримки фермерських господарств, за вказаний період зріс у 2, 6 рази.

Однак суттєво змінилася пропорційна структура бюджетного фінансування. Якщо у 2010 році пряма бюджетна підтримка у вигляді субсидій складала майже 30 % від загального обсягу фінансування, то станом на 2014 рік показник знаходився вже на рівні лише 2%. Що можна пояснити тотальним бюджетним дефіцитом внаслідок спаду вітчизняної економіки. Також слід вказати, що у 2015 році в бюджеті країни взагалі майже не було передбачено фінансування виробничих субсидій, за винятком фінансування діяльності Аграрного фонду.

В свою чергу державна підтримка сільськогосподарських підприємств за рахунок повернення раніше сплачених сум ПДВ зросла з 71% у 2010 році до 98 % у 2014 році.

Що стосується державної підтримки сільськогосподарських підприємств у розрізі підгалузей, то за період 2010-2014 років також мали місце зміни, які впливають на їхній розвиток. Так розмір прямого субсидювання для підтримки виробництва продукції рослинництва зменшився у 13 разів за досліджуваний період.

При чому якщо у 2010 році фермерські господарства отримували лише 10% від суми прямих субсидій на розвиток підгалузі, то у 2014 році такі сільгосп одиниці отримували вже майже 30 %, хоча у номінальному виразі сума субсидій скоротилася на 38 млн грн.

Окрім того відбулося значне зростання майже у 4 рази в обсягах повернення ПДВ виробникам продукції рослинництва, як сільськогосподарським підприємствам, так і фермерським господарствам. Що є свідченням зростання обсягів виробництва продукції рослинництва в країні.

Розмір прямої державної підтримки сільськогосподарських підприємств - виробників продукції тваринництва у період 2010-2014 років зменшився у 2 рази, з 269,5 млн грн у 2010 році до 132,8 млн грн у 2014 році. Для фермерських господарств така підтримка навпаки зростає у відносному значенні у 2,5 рази. Однак у номінальному виразі вона є мізерною, якщо у 2010 році фермерські господарства отримали прямих субсидій на суму 7,8 млн грн, то у 2014 році – 19 млн грн. Такі дані можуть вказувати на обмеженість у доступі до державних програм малих форм господарювання у сільському господарстві.

Слід зазначити, що на 2016 рік у бюджеті країни було закладено фінансування програми «Державної підтримки галузі тваринництва». Однак, сума передбачених коштів за цією статтею становила лише 50 млн грн [9].

Основної підтримкою у підгалузі тваринництва слугує спеціальний режим оподаткування ПДВ. Обсяг повернення коштів від оподаткування ПДВ збільшився впродовж 2010-2014 років у 1,5 разів для сільськогосподарських підприємств, однак скоротився на 15 % для фермерських господарств. Питома вага обсягу повернення ПДВ для сільгосппідприємств – виробників продукції тваринництва за досліджуваний період скоротилася з 46 % у 2010 році до 25 % у 2014 році. Що є свідченням домінування розвитку підгалузі рослинництва, та статичним розвитком підгалузі тваринництва.

В таблиці 2 представлено показники, що надають фінансову характеристику господарської діяльності сільськогосподарських підприємств, у тому числі й фермерських господарств, протягом 2010-2014 років.

Таблиця 2
Основні фінансові показники діяльності сільськогосподарських підприємств України за 2010-2014 роки

Показник	Рік					Коефіцієнт зростання 2014/2010 pp
	2010	2011	2012	2013	2014	
Валова продукція сільськогосподарських підприємств, млн грн	94089,0 (48,3%)	121053,7 (51,8%)	113082,3 (50,7%)	136590,9 (54%)	139058,4 (55,3%)	1,48
у т.ч. продукція рослинництва, млн грн	66812,7 (53,6%)	92138,4 (56,7%)	82130,2 (55%)	103127,8 (58,6%)	105529,5 (59,4%)	1,58
у т.ч. продукція тваринництва млн грн	27276,3 (38,8%)	28915,3 (40,6%)	30952,1 (41,8%)	33463,1 (43,5%)	33528,9 (45,5%)	1,23
З них фермерськими господарствами, млн грн	5012,9* (5,5%)	16192,5 (6,9%)	14111,1 (6,3%)	19091,4 (7,6%)	19188,8 (7,6%)	-
у т.ч. продукція рослинництва, млн грн	дані відсутні	14997,7 (9,2)	12843,1 (8,6%)	17695,3 (10,3%)	17847,0 (10,0%)	-
у т.ч. продукція тваринництва, млн грн	дані відсутні	1194,8 (1,7%)	1268,0 (1,7%)	1396,1 (1,8 %)	1341,8 (1,8%)	-
Чистий дохід (виручка) від реалізації с/г продукції та послуг, млн грн.	81165,2	104082,8	132206,1	133427,9	183529,7	2,26
у т.ч. с/г продукції	78596,9	100681,2	128452,6	128684,8	175828,6	2,24
Прибуток, збиток (-) від реалізації с/г продукції, млн грн.	12750,5	19926,0	20199,4	11804,3	33283,7	2,61
у т.ч. продукції рослинництва	11375,9	17322,7	17029,8	8977,8	29527,5	2,6
у т.ч. продукції тваринництва	1374,6	2603,3	3169,6	2826,5	3756,2	2,73
Рівень рентабельності сільськогосподарської діяльності, %	21,2	26,5	20,7	12,0	26,4	1,24
Рівень рентабельності виробництва с/г продукції, %	21,5	27,0	21,0	11,7	25,9	1,2
Рівень рентабельності виробництва продукції рослинництва, %	26,7	32,3	22,3	11,1	29,2	1,09
Рівень рентабельності виробництва продукції тваринництва, %	7,8	13,0	14,3	11,3	13,4	1,7

* у порівнянних цінах 2005 року

Джерело: узагальнено автором на основі звітів Державної служби статистики України [4-8]

Впродовж 2010-2014 років сільськогосподарські підприємства у 1,5 рази наростили обсяг виробництва валової продукції. Їхня частка у забезпеченні загального виробництва с/г продукції зростає з 48 % у 2010 році до 55,1% у 2014 році. Зростання валового виробництва, що забезпечується фермерськими господарствами було достатньо помірним. В середньому за вказаний період їхня питома вага становила 6,8 %.

Виробництво продукції рослинництва традиційно переважає у галузевій структурі виробництва, при збільшенні у вартісному виразі валових обсягів виробництва, їхня частка у структурі виробництва коливалася в межах 53,6% -59,4%. Обсяг виробництва продукції тваринництва зростає меншими темпами, та збільшився лише на 23% у 2014 році порівняно до 2010 року.

Сільськогосподарські підприємства країни змогли примножити рівень чистого доходу від реалізації сільськогосподарської продукції у понад 2 рази. Відповідно розмір прибутків від реалізації продукції рослинництва за період 2010-2014 років також збільшився у 2,6 рази, продукції тваринництва – у 2,73 рази.

Однак, слід підкреслити що на фінансові результати діяльності сільськогосподарських підприємств у 2014 році значною мірою вплинули курсові коливання та девальвація гривні, та в результаті інфляція. У IV кварталі 2014 року доходи сільськогосподарських підприємств зросли до 13,9 млрд грн, тим самим забезпечивши загальний позитивний річний результат сільськогосподарських товаровиробників. Проте незважаючи на високу рентабельність діяльності та значні обсяги валової продукції с/г виробництва за підсумками 2014 року, реальний приріст продукції АПК становив лише 2,2% [8].

Традиційно найвищий рівень рентабельності зберігається в рослинництві: 29,2% у 2014 році проти 11,1% – у 2013 році. Однак у порівнянні до 2010 року рівень рентабельності виробництва продукції рослинництва зріс лише на 9 %. Показник рівня рентабельності виробництва продукції тваринництва хоча й залишається достатньо низьким, однак впродовж вказаного період зміг збільшитись на 70%.

Вдаючись до розрахунку ряду динаміки, зокрема темпу приросту, який у даному контексті демонструє на скільки змінився поточний рівень показника, по відношенню до попереднього року, видається можливим з'ясувати значення бюджетної підтримки для розвитку господарської діяльності сільськогосподарських підприємств України. Графічно результати розрахунків представлені на рисунках 1 та 2.

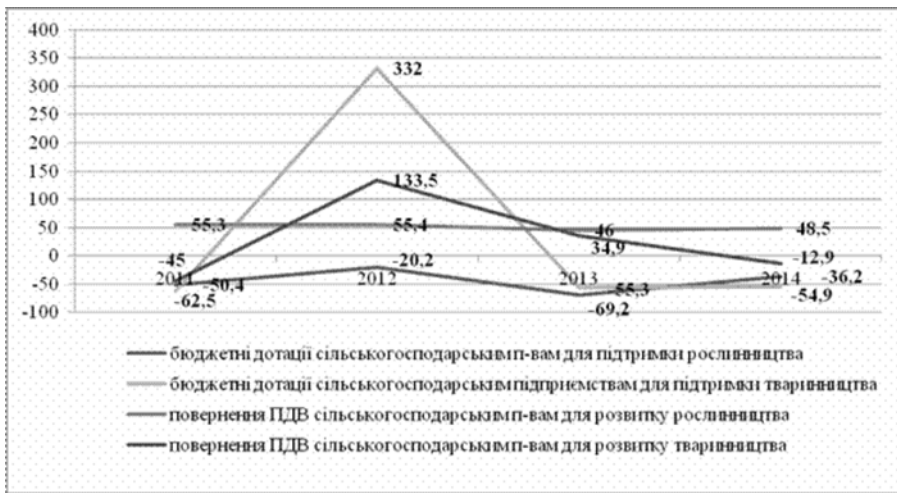

Рис. 1. Темп приросту обсягів бюджетної підтримки сільськогосподарських підприємств України, %
Джерело: розраховано автором

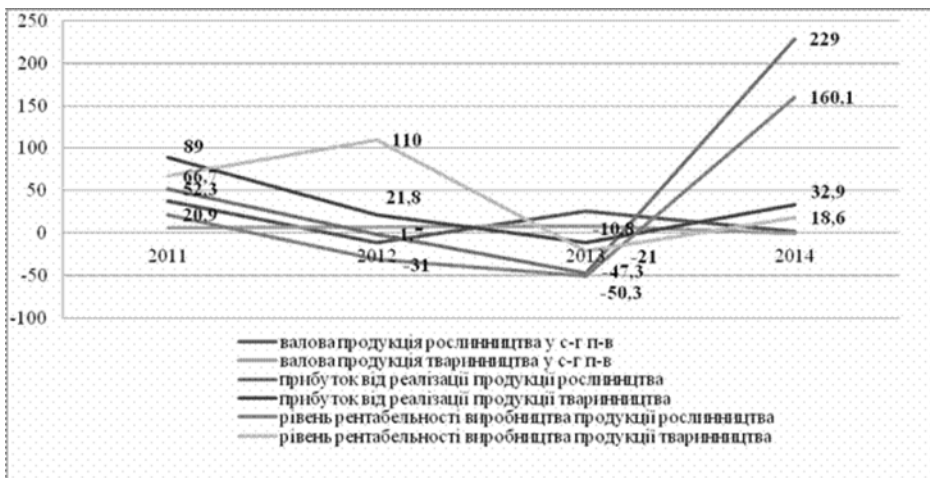

Рис. 2. Темп приросту основних фінансових показників діяльності сільськогосподарських підприємств України, %
Джерело: розраховано автором

Отже при наочні демонстрації стає зрозумілим, що обсяг прямих бюджетних дотацій не є визначальним для нарощування сільськогосподарськими підприємствами валового обсягу виробництва продукції рослинництва, однак корелюється з темпом приросту прибутку від реалізації такої продукції, та має вплив на рівень рентабельності виробництва продукції рослинництва.

Повернення ПДВ є більш вагомою статтею бюджетної підтримки. При збільшенні темпів приросту обсягів повернення коштів в результаті оподаткування податком на додану вартість збільшувалися й обсяги валового виробництва. Однак темпи приросту рівня рентабельності та прибутковості майже не корелюються з темпами приросту дотацій за рахунок повернення ПДВ.

В розрізі підгалузі тваринництва можна прослідкувати наступні зв'язки. Обсяг прямого субсидювання виробників продукції тваринництва не сприяє нарощуванню обсягів валового виробництва та не повторює криву темпів приросту прибутку від реалізації продукції, однак при збільшенні показника темпу приросту бюджетних дотацій збільшується темп приросту рентабельності виробництва продукції тваринництва й навпаки.

Темп приросту коштів, повернених в результаті стягнення ПДВ з виробників продукції тваринництва, також майже не має взаємозв'язку з темпами приросту валового обсягу виробництва, прибутку від реалізації, рівня рентабельності.

Отже можна констатувати, що державна підтримка у вигляді прямого субсидювання сільськогосподарських підприємств на даний час є малоєфективною та малозначимою, не визначає кінцевого результату діяльності, не сприяє нарощуванню економічного потенціалу суб'єктів господарювання - виробників сільськогосподарської продукції.

Очевидним є необхідність бюджетного фінансування для розвитку підгалузі тваринництва в першу чергу. Розширення прямого фінансування має бути націлене на забезпечення матеріально-технічного оснащення сільськогосподарських підприємств, розбудови ферм задля підвищення рівня рентабельності виробництва.

Задля здатності сільськогосподарських підприємств конкурувати на зовнішніх ринках збуту необхідним є також підвищення стандартів якості продукції та додержання санітарно та фіто-санітарних норм виробництва. Однак в умовах обмеженості фінансових ресурсів тільки з участю держави виробники матимуть змогу підвищувати рівень якості власної виробленої продукції. А отже в державі мають бути створені ефективні та прозорі програми щодо селекції у рослинництві та тваринництві.

Збереження спеціального режиму оподаткування сільськогосподарських підприємств є необхідним задля підтримки динаміки розвитку та утримання конкурентних позицій на світовому продовольчому ринку, оскільки податкові преференції у вигляді збереження у сільгоспвиробників обсягів нарахованого ПДВ, що спрямовуються на виробничі потреби, займають 98 % обсягу державної підтримки сільського господарства.

Проте у 2016 році для виробників сільгоспродукції було запроваджено перехідні умови щодо застосування спеціального режиму по сплаті ПДВ, а саме збереження в їхньому розпорядженні 15% акумульованого ПДВ – за операціями із зерновими і технічними культурами, 80% – за операціями з продукцією тваринництва, 50% – за іншими сільськогосподарськими операціями та прийнято рішення про відміну цієї перехідної норми з 1 січня 2017 року [10]. Відповідно сільськогосподарські підприємства втраять значну частину капіталу, який міг би бути направлений на розвиток виробництва та сприяти підвищенню рівня рентабельності та збільшенню прибутковості діяльності. За оцінками фахівців обсяг коштів, що будуть вилучені з обігу сільськогосподарських підприємств у 2016 році у зв'язку із нововведеннями може сягнути 20 млрд грн [11].

Окрім того у 2016 році впроваджено підвищення ставки єдиного податку з сільськогосподарських товаровиробників, що додатково збільшує податкове навантаження на бізнес-одиниці галузі та погіршує умови їхнього функціонування.

Ключовими напрямками державної підтримки сільськогосподарських підприємств має бути підтримка дрібних і середніх сільгоспвиробників, включаючи фермерські господарства, оскільки вони складають переважну більшість, проте їхня діяльність є низькоефективною порівняно з великими сільгоспвиробниками. Окрім того доступ до кредитних програм, програм фінансового лізингу також сприятимуть розширенню діяльності господарюючих суб'єктів галузі.

Слід додати, що у 2015 Міністерством аграрної політики та продовольства України було розроблено проект документу «Єдина комплексна стратегія та план дій розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на 2015 – 2020 роки» [1]. Стратегія покликана вирішити проблеми сільськогосподарської галузі, сприяти підвищенню ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств та розвитку сільських територій відповідно до європейських стандартів. Однак до нині стратегія залишається не утвердженою на урядовому рівні.

Висновки. З урахуванням складного економічного та матеріально-технічного стану вітчизняних сільськогосподарських підприємств, бюджетна підтримка, яку вони отримують від держави впродовж останніх років є неефективною та малодієвою. Кошти, що виділяються з бюджету у вигляді прямих дотацій майже не чинять впливу на обсяги виробництва, рівень прибутковості, рентабельності виробництва продукції рослинництва та тваринництва. Відповідно необхідним є систематизація та удосконалення механізмів державного субсидювання, які б унеможливили лобювання інтересів окремих великих сільськогосподарських підприємств, а сприяли б розвитку середніх та малих с/г одиниць, включаючи фермерські господарства.

Також в умовах обмеженого фінансування, необхідним є збереження спеціального режиму оподаткування для сільськогосподарських підприємств як єдиного реального способу державної підтримки.

Більш того задля забезпечення динамічного розвитку діяльності підприємств галузі необхідним є нормативно-правове декларування напрямів та механізмів державного регулювання галузі, зокрема й у частині державної фінансової підтримки. Прийняття стратегії розвитку сільськогосподарської галузі повинно бути одним з першочергових завдань уряду країни.

Розвиток сільськогосподарської галузі є серед пріоритетів розвитку держави в цілому, тому маючи значний потенціал та належну фінансову підтримку, сільськогосподарські товаровиробники зможуть підвищити продуктивність праці та бути конкурентоспроможними на зовнішніх ринках збуту.

Список літератури.

1. Єдина комплексна стратегія розвитку сільського господарства та сільських територій на 2015-2020 роки. Проект документу. [Електронний ресурс] Міністерство аграрної політики та продовольства України – Режим доступу <http://minagro.gov.ua/node/16015>
2. Дем'яненко М.Я. Державна політика фінансової підтримки розвитку аграрного сектору АПК: монографія / М.Я. Дем'яненко, П.Т. Саблук, В.М. Скупий та ін. – К.: ННЦ ІАЕ, 2011. – 372 с.
3. Нів'євський О. Бюджет 2015, Підтримка АПК та Корупція [Електронний ресурс] / О. Нів'євський // Аналітична платформа VOX Ukraine. – 23 січня 2015р. – Режим доступу: <http://voxukraine.org/2015/01/23/budget-2015-an-opportunity-to-decrease-corruption-in-agriculture-ukr/>
4. Основні економічні показники виробництва продукції сільського господарства в сільськогосподарських підприємствах за 2010 рік. Статистичний бюлетень. – К.: Державна служба статистик України, 2011. – 87 с.
5. Основні економічні показники виробництва продукції сільського господарства в сільськогосподарських підприємствах за 2011 рік. Статистичний бюлетень. – К.: Державна служба статистик України, 2012. – 85 с.
6. Основні економічні показники виробництва продукції сільського господарства в сільськогосподарських підприємствах за 2012 рік. Статистичний бюлетень. – К.: Державна служба статистик України, 2013. – 84 с.
7. Основні економічні показники виробництва продукції сільського господарства в сільськогосподарських підприємствах за 2013 рік. Статистичний бюлетень. – К.: Державна служба статистик України, 2014. – 84 с.
8. Основні економічні показники виробництва продукції сільського господарства в сільськогосподарських підприємствах за 2014 рік. Статистичний бюлетень. – К.: Державна служба статистик України, 2015. – 85 с.
9. Закон України «Про державний бюджет України на 2016 рік» від 25.12.2015 № 928- VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 5. – Ст.54
10. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році» від 24.12.2015 № 909-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 5. – Ст.47
11. Данилишин Б. Нова державна підтримка агропромислового комплексу – шлях в нікуди [Електронний ресурс] / Б. Данилишин // Портал LB.UA. – 7 квітня 2016 р. – Режим доступу http://economics.lb.ua/state/2016/04/07/332278_nova_derzhavna_pidtrimka.html

References.

1. Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine (2015), “Strategy for agriculture and rural development 2015 – 2020”, available at <http://minagro.gov.ua/node/16015> (Accessed 10 June 2016).
2. Dem'ianenko, M.Ya. Sabluk, P.T. and Skupiy, V.M. (2011), Derzhavna polityka finansovoi pidtrymky rozvytku ahrarnoho sektoru APK [Public policy of financial support for the agricultural sector AIC], NNTs IAE, Kyiv, Ukraine
3. Nivievskiy, O. (2015), “Budget 2015 Is An Opportunity To Decrease Corruption In Ukraine Agriculture”, Analytical platform VoxUkraine, [Online], available at <http://voxukraine.org/2015/01/23/budget-2015-an-opportunity-to-decrease-corruption-in-agriculture-ukr/> (Accessed 10 June 2016).
4. State Statistics Service of Ukraine (2011), Osnovni ekonomichni pokaznyky vyrobnytstva produktii sil'skoho hospodarstva v sil'skohospodars'kykh pidpryemstvakh za 2010 rik [Key economic indicators of agricultural production by the agricultural enterprises 2010. Statistical bulletin], State Statistics Service of Ukraine, Kyiv, Ukraine
5. State Statistics Service of Ukraine (2012), Osnovni ekonomichni pokaznyky vyrobnytstva produktii sil'skoho hospodarstva v sil'skohospodars'kykh pidpryemstvakh za 2011 rik [Key economic indicators of agricultural production by the agricultural enterprises 2011. Statistical bulletin], State Statistics Service of Ukraine, Kyiv, Ukraine
6. State Statistics Service of Ukraine (2013), Osnovni ekonomichni pokaznyky vyrobnytstva produktii sil'skoho hospodarstva v sil'skohospodars'kykh pidpryemstvakh za 2012 rik [Key economic indicators of agricultural production by the agricultural enterprises 2012. Statistical bulletin], State Statistics Service of Ukraine, Kyiv, Ukraine
7. State Statistics Service of Ukraine (2014), Osnovni ekonomichni pokaznyky vyrobnytstva produktii sil'skoho hospodarstva v sil'skohospodars'kykh pidpryemstvakh za 2013 rik [Key economic indicators of agricultural production by the agricultural enterprises 2013. Statistical bulletin], State Statistics Service of Ukraine, Kyiv, Ukraine
8. State Statistics Service of Ukraine (2015), Osnovni ekonomichni pokaznyky vyrobnytstva produktii sil'skoho hospodarstva v sil'skohospodars'kykh pidpryemstvakh za 2014 rik [Key economic indicators of agricultural production by the agricultural enterprises 2014. Statistical bulletin], State Statistics Service of Ukraine, Kyiv, Ukraine
9. The Verkhovna Rada of Ukraine (2015), The Law of Ukraine “On State Budget of Ukraine 2016”, available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/928-19> (Accessed 10 June 2016).
10. The Verkhovna Rada of Ukraine (2015), The Law of Ukraine “On Amendments to the Tax Code of Ukraine and laws of Ukraine to ensure the balance of revenue in 2016”, available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/909-19> (Accessed 10 June 2016).
11. Danylyshyn, B. (2016) “New State Support for Agrarian Sector - a Road to Nowhere”, Portal LB.UA, [Online], available at http://economics.lb.ua/state/2016/04/07/332278_nova_derzhavna_pidtrimka.html (Accessed 10 June 2016).

Стаття надійшла до редакції 30.06.2016 р.

ТОВ "ДКС Центр"